

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 70.875 van 19 januari 1998
in de zaak A. 53.756/IX-322.**

In zake : Patrick MEURS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat L. VERDRU,
kantoor houdende te BRUGGE,
Sint-Annaplein 3

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Kleine en Middelgrote
Ondernemingen,
thans de Minister van Landbouw en Kleine en
Middelgrote Ondernemingen.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat op
23 september 1993 namens Patrick MEURS werd ingediend
door zijn raadsman L. VERDRU, advocaat te Brugge, om de
vernietiging te vorderen van "de beslissing van de
Commissie voor Vrijstelling van Bijdragen (...),
1ste Kamer, aan hem overgemaakt op 26 augustus 1993
waarbij de herzieningsaanvraag tot vrijstelling van
bijdragen in het kader van het sociaal statuut der
zelfstandigen voor de bijdragen m.b.t. de kwartalen
2/1985 t.e.m. 4/1987 als niet ontvankelijk wordt ver-
worpen";

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op de beschikking van 21 januari 1997 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatst memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 3 december waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 12 januari 1998;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat L. VERDRU, die verschijnt voor verzoeker, en van Advocaat A. VASTERSAVENDTS, die verschijnt voor de verweerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Patrick MEURS is van 1 juli 1985 tot 1 september 1988 los dagbladcorrespondent. In die periode studeert hij psychologie aan de K.U.L.

1.2. Op 4 oktober 1989 wordt hem meegedeeld dat hij zich voor zijn nevenactiviteit had moeten aansluiten bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen. Een vordering tot betaling van de achterstallige sociale bijdragen wordt hem toegezonden.

1.3. Met een brief van 28 februari 1990 vraagt betrokkene om vrijstelling van de door hem in het kader van het sociaal statuut der zelfstandigen verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen.

1.4. Bij beslissing nr. 97.319 van 5 juni 1991 wordt de aanvraag om vrijstelling van de driemaandelijke sociale bijdragen voor de kwartalen 2/1985 tot en met 4/1987 door de Commissie voor vrijstelling van bijdragen onontvankelijk verklaard omdat het verzoek niet voldoet aan de voorwaarde bepaald in artikel 88, § 2, 2°, a), van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen. De gevraagde vrijstelling wordt wel toegestaan wat de driemaandelijke bijdragen voor het jaar 1988 betreft.

1.5. Met een verzoekschrift van 16 juli 1991 wordt bij de Raad van State de vernietiging gevorderd van "het onderdeel van de beslissing van 5 juni 1991 (...) waarbij de aanvraag tot vrijstelling van bijdragen (...) met betrekking tot de kwartalen 2/1985 tot en met 4/1987 als niet ontvankelijk wordt verworpen".

1.6. Op 4 juni 1992 -met andere woorden tijdens de annulatieprocedure- wordt bij de Commissie voor vrijstelling van bijdragen een verzoek tot herziening van de beslissing van 5 juni 1991 ingediend.

1.7. De Raad van State verwerpt op 20 oktober 1992 bij arrest nr. 40.782 het annulatieberoep op grond van de overweging dat "het indienen van het verzoek tot herziening tot gevolg heeft dat het beroep bij de Raad van State niet langer ontvankelijk is".

1.8. Op 22 juni 1993 neemt de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, 1e Kamer, de thans bestreden beslissing nr. 107.805, waarbij het verzoek tot herziening wordt verworpen omdat de aanvraag niet aan de in voormeld artikel 88, § 2, 2°, c, gestelde voorwaarde voldeed.

2. Over de gegrondheid van het beroep.

2.1. Overwegende dat verzoeker als enig middel de schending van de wet aanvoert; dat hij stelt dat de bestreden beslissing genomen is met schending van de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, inzonderheid de artikelen 10, 17, 22 en 36, en van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38, inzonderheid de artikelen 9, 42, 80 en volgende, meer in het bijzonder artikel 88, doordat zijn vraag voor vrijstelling van bijdragen als zelfstandige voor de kwartalen 85/2 tot 87/2 als laat-tijdig wordt afgewezen, terwijl hij pas op 4 oktober 1989 ervan in kennis werd gesteld dat hij als zelfstandige bijdragen moest betalen en hij voordien hiervan totaal onwetend was; dat hij, onder verwijzing naar het arrest nr. 32.319 van 4 maart 1989, aanvoert dat de Koning de termijn voor het aanvragen van de vrijstelling ten onrechte zo heeft bepaald dat bepaalde personen van dit recht worden uitgesloten, dat de bevoegdheid tot het bepalen van een indieningstermijn immers niet tot gevolg mag hebben dat meteen ook het recht zelf om vrijstelling

te vragen wordt aangetast, dat zijn recht om vrijstelling te vragen wordt aangetast, dat zijn recht om vrijstelling te vragen volledig wordt uitgehold nu de termijn reeds verstreken was op het ogenblik dat duidelijk werd dat hij bijdrageplichtig was;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het recht om vrijstelling van bijdragen aan te vragen geenszins een absoluut recht is, dat in artikel 88 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 ontvankelijkheidsvereisten zijn gesteld, dat verzoeker begin 1985 een zelfstandige activiteit als dagbladcorrespondent heeft gestart zonder zich -om welke reden ook- bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen aan te sluiten, dat ingevolge een opsporing op basis van fiscale gegevens verzoeker door het R.S.V.Z. in gebreke werd gesteld, waarna hij ambtshalve bij de Nationale Hulpkas werd aangesloten, dat de aansprakelijkheid van een te goeder trouw begane fout niet mag worden afgewenteld op de instellingen en organen belast met de toepassing van de reglementering inzake het sociaal statuut der zelfstandigen, dat de sociale zekerheidsreglementering immers de openbare orde raakt en het adagium "nemo censetur ignorare legem" wel degelijk van toepassing is, dat eenieder de plicht heeft zich bij de aanvang van een beroepsactiviteit op voldoende wijze te informeren bij de bevoegde instanties teneinde de nodige duidelijkheid en zekerheid over zijn sociaalrechtelijke toestand te verkrijgen, dat verzoeker zich niet op zijn verzuim -al dan niet te goeder trouw- kan beroepen om een afwijking van de algemeen geldende ontvankelijkheidsvereisten te bekomen, dat artikel 42, laatste lid, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 uitdrukkelijk bepaalt dat een verzekeringsplichtige het feit dat hij geen vervaldagbericht zou ontvangen, niet kan invoeren om zich aan zijn wettelijke verplichtingen te onttrekken, dat, waar de verzoekende

partij verwijst naar het "eenmalige" arrest inzake KLOPPERT van 24 maart 1989, de aandacht moet gevestigd worden op het andersluidend arrest SNYERS en op het verslag van auditeur M. VAN DAMME in de gelijkaardige zaak REESKENS;

2.3.1. Overwegende dat eenieder die aan het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen is onderworpen, ertoe gehouden is bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen aan te sluiten (artikel 10) en bijdragen te betalen (artikel 11); dat de zelfstandigen, die zich in een staat van behoefte bevinden of in een toestand die de staat van behoefte benadert, volledige of gedeeltelijke vrijstelling kunnen aanvragen van de verschuldigde bijdragen door zich te wenden tot de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, die bij het Ministerie van Middenstand is opgericht (artikelen 17 en 22); dat artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, bepaalt :

"De zelfstandige die nalaat, binnen de 90 dagen na de aanvraag van zijn beroepsbezigheid, keuze te doen van een sociaal verzekeringsfonds, wordt in gebreke gesteld door middel van een ter post aangetekend schrijven verstuurd door het Rijksinstituut.

Indien hij binnen de dertig dagen na (de datum van verzending over de post) van de ingebrekestelling niet vrijwillig aansluit bij een sociale verzekeringskas, wordt hij ambtshalve aangesloten bij de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen";

dat artikel 88 van hetzelfde besluit luidt als volgt :

"§ 1. De onderworpenen die een vrijstelling wensen te bekomen en de personen bedoeld in artikel 17, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 38, die van hun solidaire verantwoordelijkheid wensen ontheven te worden, moeten een aanvraag indienen.

Zo de betrokkene overleden is vooraleer hij dergelijke aanvraag indiende, dan mag deze door zijn rechthebbenden worden ingediend.

§ 2. Opdat de aanvraag van een onderworpen ontvankelijk zou zijn, dient er te worden voldaan aan de twee volgende voorwaarden :

- 1° de aanvraag moet bij de griffie van de Commissie worden ingediend, hetzij bij een ter post aangekend schrijven, hetzij door het neerleggen van een verzoekschrift;
- 2° de aanvraag dient gedaan te zijn binnen de twee jaar. Naargelang van het geval, begint deze termijn te lopen :
 - a) vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene waarop de door de aanvraag beoogde bijdrage betrekking heeft;
 - b) onverminderd het in littera c) bepaalde, vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene in de loop waarvan een afrekening van een bijdragenregularisatie werd verstuurd, voor wat betreft het bijdragesupplement dat die regularisatie met zich brengt;
 - c) vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene waarop de in de afrekening van een bijdragenregularisatie vervatte bijdrage betrekking heeft voor wat betreft het bijdragesupplement dat die regularisatie met zich brengt, indien deze voorkomt van een begin of hervatting van een beroepsbezigheid en de onderworpen zich bij een sociale verzekeringskas heeft laten aansluiten na 31 december van het derde kalenderjaar volgend op datgene in de loop waarvan de bezigheid een aanvang nam of hervat werd;
 - d) vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene in de loop waarvan de afrekening werd verstuurd wat betreft de regularisatiestortingen met het oog op de validatie als gewezen kolonist van bepaalde periodes in het raam van het pensioenstelsel der zelfstandigen";

dat het koninklijk besluit van 1 juli 1992 de in artikel 88, § 2, 2°, vermelde periode van twee jaar terugbrengt tot twaalf maanden;

2.3.2. Overwegende dat, als algemene regel, voorzien in artikel 88, § 2, 2°, a), geldt dat de termijn van twee jaar begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene waarop de bijdrage betrekking heeft; dat de Koning een uitzondering op deze regel heeft voorzien in artikel 88, § 2, 2°, b), voor het geval waarin het een bijdragesupplement

betreft ten gevolge van een regularisatie; dat in dat geval de termijn pas begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene in de loop waarvan een afrekening van deze bijdragenregularisatie naar de betrokkene werd verstuurd; dat deze uitzondering evenwel niet geldt voor volgend, in artikel 88, § 2, 2°, c), voorziene specifieke geval, namelijk wanneer het een bijdragesupplement betreft ten gevolge van een regularisatie die voorkomt uit een begin (of hervatting) van een beroepsbezigheid én wanneer de betrokken verzekeringsplichtige zich pas bij een sociaal verzekeringsfonds heeft laten aansluiten ná 31 december van het derde kalenderjaar volgend op datgene in de loop waarvan de bezigheid een aanvang nam (of hervat werd); dat de termijn dan begint te lopen vanaf de eerste dag van het kalenderkwartaal dat volgt op datgene waarop de in de afrekening van genoemde regularisatie vervatte bijdrage betrekking heeft; dat hier met andere woorden een uitzondering op de uitzondering wordt vastgelegd voor een specifieke categorie van zelfstandigen; dat het niet nodig is na te gaan of in voorliggende zaak littera a) -zoals de beslissing van 5 juni 1991 heeft aangenomen- dan wel littera c) -zoals de bestreden beslissing heeft gesteld- van toepassing is, aangezien het resultaat in beide gevallen hetzelfde is; dat zowel in het ene als in het andere geval de aanvraag om vrijstelling moet worden gedaan binnen de twee jaar (thans twaalf maanden) te rekenen vanaf de eerste dag van het kalenderjaar waarop de door de aanvraag beoogde bijdrage betrekking heeft; dat deze bepaling ook geldt wanneer een zelfstandige ambtshalve bij de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen wordt aangesloten nadat hij in gebreke werd gesteld om zich bij een sociaal verzekeringsfonds aan te sluiten;

2.3.3. Overwegende dat het feit dat verzoeker niet wist dat de bepalingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen op hem toepasselijk waren en met name dat hij zich moest aansluiten bij een kas voor sociale verzekeringen en de voorgeschreven bijdragen betalen, niet mag beletten dat ze op hem toegepast worden; dat wanneer de termijn van twee jaar verstreken is op het ogenblik dat de uitnodiging wordt ontvangen om de achterstallige sociale bijdragen te betalen, dit te wijten is aan het verzuim van betrokkene om zich bij aanvang van zijn activiteit bij een sociaal verzekeringsfonds aan te sluiten; dat iedereen geacht wordt de wet en zijn wettelijke verplichtingen te kennen;

2.3.4. Overwegende dat artikel 17, derde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, er de Koning mee belast de termijn te bepalen waarbinnen de aanvragen tot het bekomen van een vrijstelling van sociale zekerheidsbijdragen, op straffe van verval, moeten worden ingediend; dat niets de Koning belet de aanvang en de duur van die termijn dermate vast te stellen dat de zelfstandigen die zich niet of laattijdig bij een sociale verzekeringskas hebben aangesloten, geheel of nagenoeg geheel verstoken zijn van de mogelijkheid om vrijstelling aan te vragen;

2.3.5. Overwegende dat, om ontvankelijk te zijn, verzoeker zijn aanvraag had moeten indienen binnen twee jaar volgend op het kwartaal waarop de in de aanvraag bedoelde bijdragen betrekking hadden; dat de op 28 februari 1990 ingediende aanvraag tot vrijstelling van de bijdragen betreffende de periode van het tweede kwartaal 1985 tot en met het laatste kwartaal 1987, dus te laat werd gedaan; dat verzoeker weliswaar eerst op

4 oktober 1989 ervan in kennis werd gesteld dat hij bijdragen moest betalen; dat dit feit niet meebracht dat er een nieuwe termijn om vrijstelling aan te vragen begon te lopen; dat door de aanvraag om vrijstelling te verwerpen omdat de daartoe voorgeschreven termijn van twee jaar was verstreken, de Commissie voor vrijstelling van bijdragen de reglementering correct heeft toegepast; dat het enig middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negentien januari 1900 achtennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	G. BAETEMAN,	eerste voorzitter van de Raad van State,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	J. SMETS,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

G. BAETEMAN.